

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... — 16 kor.
 Negyedévre... — 4 „
 Helyben háshoz fordva:
 Egész évre... — 20 kor.
 Negyedévre... — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... — 24 kor.
 Negyedévre... — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfé és
 kedd utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 2.

A szerkesztőség kérésre visszadár
 vagy megőrzésre nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Égység minden áron 8 fillér.

NAGYVÁRAD, augusztus 11.

A szerb konfliktus oka.

Abból az alkalomból, hogy a tájeko-
 zatlanok az élelmiszerek drágulását a
 szerb vámháborúnak tulajdonítják, azok
 a rosszhiszemű hírkövécsek, akik pénzért
 is megvonnák minden ráfogást, amivel
 a magyar nemzeti kormányt a hazai kö-
 zönség előtt kedvezőtlen világításban fel-
 tüntetni, ellenszenvenessé tenni, diskredi-
 tálni vagy éppen befeketíteni lehet — azt
 az állítást röpitették világgá és napról-
 napra minden változatban korpoltálják,
 hogy a szerb vámháborút pusztán osz-
 trák érdekből, a bécsi körök szuggere-
 ltek, vagy oktrojálták rá a magyar kor-
 mányra.

Nyilvánvaló, hogy ennek a hireszte-
 lésnek az alattomos tendenciája a magyar
 kormányt olyan színben tünteti fel, mintha
 az — a magyar érdekek elarulásával is
 — mindenre kéz vakeszköz lenne a
 bécsi körök kezében, tehát semmivel se
 lenne jobb néhai elődeinél, akik évtize-
 deken át gyáva szervilis politikát követ-
 tek Bécsessel szemben és a magyar ér-
 dekeket hültenül kiszolgáltatták Ausztriá-
 nak. Eltekintve attól, hogy a mostani
 magyar kormányról ilyen sáfárkodást
 még csak feltételezni is egyszerűen er-
 kölcsei lehetetlenség, magára a konkrét

esetre vonatkozólag tartozunk az igazság-
 nak azzal a kijelentéssel, hogy teljesen
 tájékozott helyről kapott és feltétlenül
 megbízható információink szerint a jelzett
 állítás merőben ellenkezik a valósággal.

A száraz tény ugyanis az, hogy a
 magyar kormány állásfoglalására seaki-
 sem gyakorolt semmiféle ingerenciát.
 Mielőtt a kormány határozat elrendelésé-
 nek komoly expedienséhez nyult, beható
 megfontolás tárgyává tette a kényes kér-
 dés minden oldalát. Többször tartott mi-
 nisztertanácsban lelkiismeretesen mérle-
 gelte a tett intézkedéseknek politikai és
 közgazdasági horderejét s csak amikor
 már semmi más elintézési mód nem mu-
 tatózott, akkor határozta el magát —
 és pedig kizárólag a saját iniciatívájából
 — a foganatosított rendszabályok alkalmazására. A legőszintébb sajnálattal tette
 a kormány amit tett; de a szerb kormány
 olyan kényszerhelyzet elé állította Ma-
 gyarországot, hogy abból nem lehetett
 más konzekvenciát levonni, mint amiket
 levontunk, hacsak olyan súlyos megaláz-
 tatásokra és az anyagi érdekek olyan
 szembeszökő feláldozásának nem akartuk
 a magyar államot kitenni, amelyeket még
 egyenrangú hatalomtól sem szabad egy
 önértékes és saját méltóságára, valamint
 az általa képviselt nagy közérdekekre
 valamelyes súlyt fektető kormánynak el-
 viselni.

E helyen most nincs elég terünk a

szerb kormány sajnálatos machinációjának
 részletes ismertetésébe bocsátkozni, egész
 általánosságban csupán annyit jegyzünk
 meg, hogy vannak a diplomáciai tárgya-
 lásoknak olyan nüanszai, melyek nem
 mindig tárthatók fel a nagy közönség
 előtt, de amelyek alkalmasak arra, hogy
 a megegyezésnek útját állják. És szintén
 általánosságban megjegyzünk még any-
 nyit, hogy amikor az egyik fél kívánsá-
 gai nem állanak arányban az ellenszol-
 gáltatásokkal s még csak a jószándék
 sem mutatkozik az igények és ellenszol-
 gáltatások közötti egyensúly helyreállítá-
 sára — mint a hogy a szerb kormány
 részéről történt — akkor a békés meg-
 oldás csak úgy lehetséges, ha a másik
 fél meghódol és kapitulál. Ezt pedig a
 magyar kormány annál kevésbé tehette
 meg, mivel ha megteszi, akkor éppen
 azok támadtak volna rá a legnagyobb
 — és tegyük hozzá jogos — vehemen-
 ciával, akik most jogtalanul és rosszhi-
 szeműen kárhoztatják.

Nem szükséges kü önben mélyebben
 behatolni a tényállás részleteibe, amikor
 köztudomású tény, hogy a szerb politikát
 ez idő szerint olyan férfi irányítja, aki
 egész politikai pályafutása alatt mindig
 halálos ellensége volt az osztrák-magyar
 monarchiával való jó viszonynak és kö-
 vetkezésképp a magyar-szerb barát-
 ságnak.

Pasics szerb miniszterelnökről min-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A komorna.

(Angolból).

Derwent Mary és Lily Moncrief sietve ül-
 tek be az állomásnál reájuk várakozó kocsi-
 ba. De midőn az inas betette utánuk a kocsiajtót,
 egyúttal odaszólt a kocsisnak:

— Ne indoljon még.

— Mire várunk? — kérdezte Mary türel-
 metlenül.

— Miss Beazley-re — válaszolt a kocsis
 tiszteletteljesen.

— Ez rettenetes — mondta Mary — egy
 idegennel utazni egy óra hosszán át.

— Lehet, hogy ő ugyanezen a véleményen
 van — nevetett Lily. — De minden esetre mi
 vagyunk előnyben. Neki háttal fog kellene
 ülnie.

A kocsiajtó hirtelen kinyílt és valaki a hág-
 csóra tette a lábát. De még egyszer visszazólt
 az inasnak.

— A komorna, ugy-e, mindjárt utánnunk
 jön a szekérral?

— Igen, miss.

— Jól van.

Ezzel beült ő is a nagy, nehéz falusi bár-
 kába.

— Azt hiszem, hogy már találkoztunk! —
 szólt barátságosan a két leányhoz.

Látván, hogy társnője nem hajlandó vála-
 szolni, Lily vette fel a szót.

— Nem gondolnám — mondta eluta-
 sitóan.

— De igen; Chesterben. Igen jól emlék-
 szem reá.

Csend. Moncrief kisasszony behuntya a sze-
 mért és hátradólt a párnák közé, Mary pedig
 kinézett a jobboldali ablakon.

— Lehuzhatom egy cseppet az ablaküveget?
 — kérdezte miss Beazley hosszabb szünet
 után.

Senki se válaszolt, de ő a nem-szólást bele-
 egyezésnek vette s kihajolt az ablakon. Azután
 elégedett mosolylyal foglata el újra a helyét:

— A szekér nyomon követ bennünket —
 mondta.

— Megőrült ez a leány? — gondolta Mary
 s megvetően biggyesztette le ajkait.

— A komornának a feje fájt — magyarázta
 miss Beazley — ő nincs az utazgatáshoz hozzá-
 szokva, azért aggódok úgy miatta.

— Különös — jegyezte meg Moncrief kis-
 asszony hüvösen.

— De meggyőgyul bizonyára, ha egy csésze
 teát kap. Vajjon messze van még Critf Castle?

— Két mértőldnyire.

— Kár, hogy olyan sötét van s nem látni
 elég messzire a vidéket.

Senki se válaszolt neki, de ő folytatta:

— Sohasem voltam még itt, s nem is ismer-
 rem Mrs Keith ot, akinek vendége leszek.

— Igazán?

— De sokat hallottam felőle beszélni.

— Talán rokonságban van kegyed Mrs
 Keith-al? — szólt most Mary kissé érdeklődve
 a dolog iránt.

— Nem. De Mrs Keith valamikor a nagy-
 atyám menyasszonya volt.

*

Bent a lakályos nappali szobában egy szép,
 őszhaju asszony állt fel a kandalló mellől, hogy
 a jövevényeket üdvözölje.

— Nem fáztak meg, kedveseim? — tuda-
 kolta szeretetreméltó mosolylyal, amidőn teát
 rendelt a számukra.

— Kegyed Peggy Beazley? — kérdezte,
 midőn meglátta a cseppet sem szép, de kelle-
 mes külsejű leányt.

— Igen, asszonyom.

Az öreg asszony megfogta mind a két

Értesítés

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására, hozni, hogy a
 mai kor igényeinek megfelelő
katonai és polgári szabó-üzletet nyitottam,
 hol is legkitűnőbb bel- és külföldi szövetek dus választékát bocsájtom a
 n. é közönség rendelkezésére pontos kiszolgálás, valamint szolid árak mellett.

Tisztelettel

Grünfelder János,

katonai és polgári szabó

Nagyvárad, Szent János-utca 2.

denki tudja, hogy már első miniszterelnöksége idejében, Milán király alatt, a pánszláv propaganda élén állott s akkor is, azóta is, minden követ megmozdított, hogy Szerbiát tőlünk elidegenítse s kiegyenlíthetetlen ellentéteket teremtsen a két ország között.

Igaz, hogy Oroszország tehetetlensége miatt az orosz pánszláv politika most a Balkánon nem követhet agresszív irányzatot, ámde a pánszlávizmus nem adta fel a maga törekvéseit s a magyarországi pánszlávok vakmerőbben, mint valaha, folytatják magyarelles üzelmeiket. Nos, hát Pasics miniszterelnök, a magyarországi pánszláv propagandával állandó és közvetlen összeköttetésben van, csak a maga politikájához hű, amikor a szépen fejlődő magyar-szerb barátságot tőle telhetőleg minden eszközzel megzavarni, Magyarország és Szerbia között a jóviszony kötelekeit széttépni igyekszik.

Ez az egyik titkos rugó Pasics magatartásában. A másik pedig az, hogy vannak nagyhatalmak, melyeknek érdekükben áll a Balkán népeket az Osztrák-Magyar monarchiával szembe állítani s ezek a nagyhatalmak kész eszközt találnak Pasics urban, aki ingyen is ellenségünk, megfelelő jutalomért pedig még inkább az.

Hát ime itt van a szerb konfliktus valódi oka. Akinek szeme van a látásra, láthatja. Mélyen sajnáljuk, hogy szerb politikai körökben nem látják ezt, mert ha látnák, akkor nem volna közöttünk konfliktus.

Hiszen a dolog úgy áll, hogy Szerbia gazdaságilag első sorban reánk van utalva, mert mi vagyunk a legjobb és legbiztosabb fogyasztói, politikailag is mi reánk kell támaszkodnia, mert nekünk

köszönheti állami önállóságát, s a földrajzi helyzeténél fogva további állami fejlődése is még inkább a mi istápolásunktól függ. Viszont mi is teljes értéke szerint méltányoljuk a jó szomszédi viszonyt és tudatában vagyunk annak, hogy a magyar-szerb barátság és testvéries megértés mindkét országnak kölcsönös érdeke.

Ilyen viszonyok között valóban kívánatos, hogy Szerbia sorsának intézői mielőbb tisztába jöjjenek a kölcsönösen káros konfliktus valódi okával és a jól felfogott közérdekben gyökerező magyar-szerb barátságunk s ennek révén a meg egyezésnek annyira konok kerékkötője, hogy hasztalan tennék érdekeinken túlmenő engedményeket, Pasics ur akkor is találna kibuvót, mert neki nem meg egyezés, hanem zavar és viszály kell. Amint ennek a politikai Mefisztónak a kezéből kiesik a kormánygyeplője, avagy a szerb nép rákényszeríti, hogy velünk szemben konciliáns és lojális magatartást tanusítson, — abban a percben megszűnnek az ellentétek és mi szerb testvéreinkkel nyomban meg is értjük egymást.

Addig azonban, míg ez a kívánatos tordulat elérkezik, a magyar kormány nem tehet mást, mint szilárdan és rendíthetetlen eréllyel megmarad azon az állásponton, a melyet számára a jogos érdekek köteleességszerű védelme és az állami méltóság integritása kijelölt.

A katonai ellenőrzési szemlék az idén is elmaradnak. *Bolgár* Ferenc államtitkár mint a honvédelmi miniszter helyettese, arról a következő rendeletet küldte meg a hatóságoknak:

Megfelelő további sürgős intézkedés vé-

gett értesitem a címet, hogy a közös hadsereg nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi cs. és kir. közös hadügyminiszter ural egyetértőleg hozott határozat folytán az m. kir. honvédség nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi, valamint a népfölkelés időszaki jelentkezései pedig a jelen rendeletem alapján, a folyó évben nem tartandók meg.

A tiszti jelentkezések azonban az eddigi módon a folyó évben is teljesítendőek. Budapest, 1906. évi aug. hó 7-ikén.

A törvényhatósági tisztviselők összeférhetetlensége. A tegnapi fővárosi lapokban a törvényhatósági tisztviselők összeférhetetlensége tárgyában közlemények jelentek meg, melyekre vonatkozólag a M. T. I. most a következőket jelenti:

A belügyminiszterium működéséről az újabb időben gyakran téves közlemények jelennek meg, melyek — bár az autenticitás látszatával bírnak — még is mint illetékes helyről közlik velünk, minden alapot nélkülöznek. Ilyen hír pl. a lapok közlése is a törvényhatósági tisztviselők összeférhetetlensége tárgyában.

A kamarai választások.

A két hét óta tartó korteskedés, házalás ma véget ér. A kamarai választások ma mennek végbe, s meglátjuk, hogy a stréberkedő önjelölteknek, vagy a józanul gondolkozó kereskedő és iparosoknak a megállapodása kerül-e diadalra, s a kamarai beltagok sorába a cimkorságban szenvedők kerülnek-e, vagy azok, akiket tudásuk, szakképzettségük képesít arra, hogy Nagyvárad iparát és kereskedelmét méltóképpen képviseljék.

A választás két helyen megy végbe. A kereskedők a Zöldfában szavaznak, *Beckay* Lajos elnöklété alatt; míg az iparosok a tűzoltó őrtanya nagytermében adják le szavazataikat, *Gerő* Ármín főkapitány kezébe.

A választás reggel 8 órakor kezdődik s délután 5 óráig tart.

A bizottságokat mindkét helyen a szavazás megkezdése előtt alakítják meg.

kezét és szinte kérőleg nézet az arcába. Valami ismert vonás után kutatott, de mivel nem találta, sóhajtván eresztette el a leány ujjait.

— Egy cseppet sem hasonlít a nagyatyjához, — szólt a csalódottság hangján.

— Nem, Pat az egyetlen, aki reá emlékeztet, — válaszolt Peggy, aztán hirtelen, zavartan elhallgatott.

— Hányan vannak? — kérdezte az öreg delnő.

— Tizenegyen, — vallotta be Peggy. — Négy leány és hét fiu.

— S kegyed a legidősebb?

— Igen.

— Szegény gyermek! S én oly keveset hallottam felőlük! Mrs. Trevanion említette önöket mindössze ellőttem.

— Ó minden évben a szomszédságban tölt egy hónapot, — jegyezte meg Peggy. — Ügyebár még nem is ismerik egymást a hölgyek? — fordult most az öregasszony a két másik leányhoz. — S ezzel bemutatva őket egymásnak. — És most, Peggy öntse ki a teát, kérem.

Miss Beazley szívesen engedelmeskedett, de midőn mindenki megkapta a maga telet csészéjét, aggodalmas arckifejezésekkel fordult mrs. Keithhez.

— Mit gondol, asszonyom, a komornám kapott teát?

— A kulcsárné majd gondoskodik róla.

— Én . . . én tudom, hogy ő nem szívesen megy oda le. Ha megengedné, vinnék neki egy csészével a szobámba.

A két leány elgöggőzött nevetett, mrs Keith megbotránkozva tekintett reá.

— Ahogy akarja — mondta hidegen. — Sokkal illőbbnek tartanám, ha az inasra bizná — tette hozzá nyomatékkal.

Később elmentek átöltözködni a hosszú ut után a hat órai ebédhez. Az öreg asszony egyedül maradt. Sokáig nézett a tűzbe könnyfátyolos szemekkel.

— Semmi, éppen semmi nincs benne a nagyatyjából — mormogta maga elé.

Az unokája kijött a szobába s a vállára tette a kezét.

— Egyedül vagy, nagymama? — kérdezte szeretetteljesen. — Richard beszélt, hogy a leányok már megérkeztek.

— Mind itt vannak már. Mary szép, mint mindig, Lily pedig olyan üde, mint ezek az ibolyák itt az asztalon.

— Es . . . és a cumberlandi vendégleány? Megfelel a várakozásoknak?

— Pompás falusi leány, egyeneslelkű és karakteres, — ezt egy tekintetre látni — de hiszen nem is lehetne más. Olyan vérből való . . .

— Tudom, nagyanyó! — nevetett a férfi — Es örülök, hogy nem csalódtál benne.

— De igen, — csalódtam. Egy csöppet sem szép és semmit sem hasonlít — a nagyatyjához.

— Talán egyenlő a lelkük.

Az öregasszony ajkszóglelei megrándultak.

— Az lehetséges. Beazley Ferenc is mindig hadilábon állott a konvencionalizmussal. Peggy is, — alig volt öt percig a szokában — már sajátkezűleg akart teát vinni a — cselédjének.

A fiatal ember habotában tört ki.

— Lásd, nekem ez tetszik — mondta. Jóllelkű leánynak kell lennie. Meleg, mi ketten hamar megbarátkozunk egymással.

Ezzel bucsut vett a nagyanyjától s a szobája felé igyekezett.

A csarnokban egy magas, karcsu leány állott s az inasnak adott utasításokat. A fiatal Keith azt hitte, hogy ez miss Beazley s gyorsan közeledett felé. A leány megfordította a fejét s egypár gyönyörű, ijedt szemmel tekintett reá. Aztán hirtelen, szinte szégyenkezve futott fel a lépcsőn.

— Ki ez a hölgy, Richard? — kérdezte az ifju lord.

Az inas megütődve nézett reá:

— Ez egy idegen cselédleány, uram — mondta. — Még nem ismeri a hátsó lépcsőt. Gondom lesz reá, hogy ez többet meg ne történjék.

— Oh — jegyezte meg Keith hüvösen, mert dühös volt önmagára a tévedésért. — De mily szabályosan szép is volt az az arc! Hát még a termet! Hiába harogudott érté, a gondolatai újra csak visszatértek hozzá. Es mikor ebédnél Derwent Mary mellett ült, egyszerre csak megkédezte;

— Hol szerezte ez a csinos szobaleányt? Mary rábámult

— Dawson és csinos! Ezt most hallom először! — mondta kacagva.

— Oh nem, nem Dawson. Hisz az egy monstrum! Akkor talán a miss Moncrief cselédje lesz.

Lily megrázta a fejét. Olyan különös volt Criff Castle urának érdeklődése egy cselédleány iránt!

A városházán az iparügyosztályban inspekciós tisztviselő lesz, aki az esetleg szükséges igazolványokat állítja ki a véletlenül kimaradt, de szavazásra jogosultak részére.

A rend fenntartására nézve a főkapitány megtette a szükséges intézkedéseket.

Legmozgalmasabb lesz, előreláthatólag a kereskedők választásánál a szavazás.

A közös értekezleten megállapított listával a kereskedők egyrésze nincsen megelégedve s külön listát készítettek.

Különösen két névsor mellett csoportosulnak a választók. Az egyik a következő: Huzella Gyula, Hoványi Géza, Reismann Mór, Diósi Lajos, Schwarcz Antal, Tolnai Miksa, Kohn Dávid, Ullmann Sándor, Weintraub Mór, Beczkay Lajos, Breider Armin, Kiss Károly, Brüder Janó, Löwenstein Zsigmond, Mihelffy Pál, Berkes Bertalan.

A másik listát a kiskereskedők állították össze s ezen még jobban meglátszik a telekezeti színezet: Aufricht Mór, Diósi Lajos, Hoványi Géza, Huszár Adolf, Huzella Gyula, ifj. Ullmann Izidor, ifj. Popper József, Jung Ferenc, Kiss Dávid, Kohn Dávid, Reismann Mór, Rosinger Jakab, Schwarcz Antal, Ullmann Sándor, Weintraub Mór, Weisz Mór (Kálvária-utca.)

Az iparosok névsora, amelyet az ipar-testület kiküldöttjei állítottak össze, csak ma reggel kerül nyilvánosságra.

Az iparosok egy része nincs megelégedve az ipar-testület eljárásával s ezek külön listát készítettek.

Előreláthatólag azonban az iparosok többsége csatlakozni fog az ipar-testület által összeállított névsorhoz.

Bertsey György, az ipar-testület elnöke a következő felhívást intézte az iparosokhoz:

Felhívás az iparos polgárokhoz!

Tisztelt iparos társaim! Ma kell az öt évre újjáalakuló kamarai tagok választásának megtörténni, az iparos osztály választ 16 bel- és 8 póttagot. Ezen férfiak megválasztása érdekében az ipar-testületnek egy nagy csoportja kilenc tagból álló jelölő bizottságot küldött ki.

E bizottságnak feladatát tüzetten ki, hogy az 1600 tagból álló ipar-testület tagjaiból megfelelő számú tagokat jelöljön ki; alulírott ezen bizottságnak tagja nem vagyok, de mint az iparosok bizalmából testületünk vezetésével megbízott egyén, a jelölő bizottsági ülésen jelen voltam s meggyőződtem arról, hogy ezen bizottság rendkívüli feladat megoldását teljesítette akkor, midőn 64 képesített iparágból a nagyiparost is hozzávéve, a jelölést az igények figyelembe vételével keresztül vitte.

Mondhatom azt, mint szemlélő, hogy a jelölő-bizottság feladatának magaslatán állt és teljes odaadással arra törekedett, miszerint az iparos közéletben tevékenységet kifejtett tagokat ajánlja a nagy választó közönségnek a megválasztásra, hogy ez mennyiben sikerült, azt a választók többsége fogja elbírálni.

Tisztelt iparos társaim, én ki 15 éven át a kamarának az önök bizalmából tagja vagyok újra megválasztásomat önöktől nem kérem, nem pedig azért, mert nem tudok önöknek működéséről eredményt telmutatni, de legyenek önök meggyőződve arról, hogy a jelölő-bizottság által ajánlott férfiak úgy az eddigi volt kamarai tagok, mint az újonnan ajánlottak, ha ismét megválasztatnak az általános iparos közérdekeknek mindenben megfognak felelni; de teltéve, hogy a választók nagy zöme nem egészben a jelölteket ajándékozta meg bizalmával, úgy a névcseré, ha az csak részben történne meg, az úgy érdeke változást nem fog szenvedni, mert városunk annyi művelt iparossal rendelkezik, hogy a megválasztott iparosok bármelyike tagsági kötelességének mindenben meg fognak felelni.

Minden iparos embernek lelki öröme telhetik abban, ha azt látja, hogy a kamarai választás rendkívül nagy érdeklődést idéz elő, mert ebből azt következteti a szemlélő, hogy mindez az iparos közérdekek előmozdítása céljából történik.

Milyen nagyot fognak az újonnan megválasztott tagok csalódnai, midőn azt fogják a gyakorlatban tapasztalni, miszerint a kamara ez idő szerinti szervezete és hatásköre oly szabályokkal van körvonalozva, hogy ha a tagok lángésszel és nagy lelki buzgósággal rendelkeznek is, akkor sem tehetnek a kör kívánalmának megfelelő intézkedéseket, mert an-

nak szabályai törvényhozási uton kell, hogy rövid időn belül tágabb kört nyerjenek, mert így az egész intézmény fényes névvel bíró habbuborék.

Ennélfogva tisztelem kifejezése mellett arra kérem iparos társaimat, adják le szavazataikat a kijelölő bizottság által ajánlott, 24 tagot számláló névsorra, mint olyanra, amely mindenben megfelel azon várakozásnak, melyet az iparos közviszony követel.

Kelt Nagyváradon, 1906. augusztus 11-én.

Tisztelettel

Bertsey György.

A tüdőbetegek szanatóriuma.

Abban a nagy horderejű munkában, amely egész országban megindult a tuberculosis elleni védekezés tárgyában, Nagyvárad is kiakarja venni részét.

A múlt hónapban Rimler Károly polgármester elnöke alatt értekezlet volt a városházán egy népszanatorium felállítására tárgyában, amelyből egy szűkebb körű bizottságot küldtek ki, míg dr. Grósz Menyhért orvost felkérték, hogy külföldön tanulmányozza a tüdővész ellenei védekezés körüli eljárást.

Dr. Grósz Menyhért tanulmányutjáról már hazaérkezett és most készíti jelentését. Tapasztalatairól, anélkül, hogy a követendő eljárásba bebocsátkozna, érdekesebb adatokat szolgáltat a közönség tájékoztatására.

Meglátogatta Németország összes nagyobb városait s tanulmányozta a kérdést. Németországban 1894-ben kezdték meg a tüdővész elleni védekezést.

A Budapesten tartott hygieniai és demografiai kongresszuson a halálozási statisztikából megállapították, miként kell a tüdővész ellen védekezni.

Németországban 10 millió, Magyarországon 400,000 tüdőbajos van. Az első ilyen szanatóriumot Németországban Leiden tanár vezetése alatt állították fel, azóta nagyon elszaporodtak ott a tüdőbajosok szanatóriuma. Valósággal hadjáratot indítottak ott a tüdővész ellen. Ma 85 szanatorium van Németországban, 30,000 ágygyal.

A védekező intézmény hat féle:

1. a belélegző gyógyítás; 2. erdei üdül-

— Bennett jólelkű teremtés — mondta — de senki se foghatná rá, hogy szép. Talán miss Beazley a bűnös a dologban.

Peggy Beazley csakugyan úgy nézett ki, mintha bűnös volna. Hol elsápadt, hol megelpirult. De erőt vett magán.

— Igen, az én cselédem a legszebb leány mindazok között, akiket valaha életemben láttam — mondta rövid szünet után bátran.

— Akkor nagy felelősség terheli kegyedet miss Beazley — jegyezte meg Keith nevetve. — Nagyon nagy.

Megrándult az ajka.

— Remélem, hogy nem forgatja el az öreg Richardnak a fejét — szólt közbe mrs. Keith komolyan.

— Mi—it?! — kiáltott fel Peggy méltatlankodva. — Azaz... tette hozzá hirtelen szelidebben — bocsánatot kérek... azt akartam mondani, hogy ilyesmi észébe se jutna.

A társalgás más tárgyra tért, de az ifjú lord ezen az éjszakán nem tudott aludni. S ahogy másnap a mellékbejáratnál keresztülment egy magas kékbe öltözött leányalak jött vele szembe. Mikor a tekintetük találkozott, habozni látszott a leány, hogy folytassa-e útját, vagy megfutamodjék, mint a multkor. Az előbbire határozta magát, s lesütött szemekkel haladt el mellette.

— Félek, hogy esni fog — szólt hozzá Keith hirtelen s megemelte sapkáját.

— Gondolja — uram? — Az utolsó szót csak utólag tette hozzá, ijedten.

— Igen. Azt tanácsolnám, hogy ne menjen ki.

— Köszönöm, de nem félek az esőtől.

Meghajtotta a fejét előtte egy keveset és ott hagyta. Keith pedig az istálló felé ment.

— Az Isten pusztítsa el a konvencionálismust — mormogta a bajusza alatt.

Ezentul többször találkoztak a tolyosón. De a leány mindig kitért előle. S egy este Keith, dühösen önmagára, elhatározta, hogy megkéri a Derwent Mária kezét.

— Legalább a nagyanyám legyen boldog — gondolta keserűen — én úgy is meg vagyok átkozva...

De azért még előbb bement az öreg dőhöz.

— Nagyanyó, — mondta megcsókolva a kezét — nagy kegyetlenséget követél el irántam, a midőn ide hivatd Peggyt.

— Hát nem veszed őt feleségül? — kérdezte mrs. Keith.

— Peggyt?! — Felnevetett. — Hiszen Peggy félig-meddig mennyasszonya a cumberlandi rektornak. Nem, nagyanyó, a ki a szívemet ellopta, az a Peggy szobalánya.

Az öregasszony kövé meredve nézett reá. Azután a büszke öreg arcon olyan fájdalmas vonás jelent meg, hogy unokája térdre vetette magát előtte.

— Ne félj, nagyanyó — mondta szeretetteljesen. — Sokkal jobban tisztelem családunk tradíciót, semhogy elkövetném azt, amitől félsz. Nem, nagyanyó, nyugodt lehetsz. Lemondok róla, ha belepusztulok is...

Később, ebéd után, még mindig nem volt eldöntve a leánykérés. Inkább odahúzódott Peggy mellé, akivel nagy barátságban

voltak együtt. De Peggy szótlán volt és hallgatag.

— Mi lelte? — kérdezte az ifjú lord.

— Semmi — azaz, hogy a komornám...

— A komornája? — tudakolta hirtelen érdeklődéssel.

— Valaminek történnie kellett vele. Még a villásreggeli után kiment a mezőre s azóta nem tért vissza.

— Ma délután láttam a faluban. Legyen nyugodt.

— Mily elnéző ön, kisasszony! — szólt közbe Mary. — Ha Dawson ezt megtenné, azonnal elkergetném.

Peggy nem válaszolt. De csakhamar felkölt helyéről s kifelé indult.

— Én nagyon aggódom — sugta oda Keithnek.

— Maradjon, Peggy, én majd utána nézek.

S ezzel Keith az ajtó felé tartott.

— Donald!

A hideg csengő hang megállította. Dacosan fordult vissza s acélos elhatározás tükröződött a szemében. S az öreg asszony tekintete is kemény és hűvös volt, mint a kard pengéje.

Peggy észrevette ezt a két ellenséges tekintetet. Hirtelen egy lépést tett előre s megfogta a szék támláját görcsösen.

— O nem nem cseléd — mondta reszkető hangon — ő... ő az én nővérem, Patricia...

— A nővérel!

— Igen. Eleinte csak tréfából mondtuk,

helyek súlyosabb betegek részére, akik egész nap az erdei levegőben sétálnak s igen sokan meg is gyógyulnak; 3. Kór megelőző és tudakozó és gondozó helyek, ahol a tüdővészszel terhelt családtagokra örködnek s azokat kezelik és ellátják; 4. erdei iskolák, hol görvélykórus és vérszegény gyermekeket tanítanak; 5. tengeri üdülőhelyek beteg gyermekek részére és 6. népszanatoriumok.

Ezen intézetek felett egy központi bizottság áll; védnöke a német császár s elnöke a belügyminiszter.

Tíz év alatt 300 millió márka befektetést tettek az intézetekre, amelyek nagyrészen ingyenesek.

A többi európai államok azonban nagyon hátramaradtak Németország mögött e tekintetben. Franciaországban 6 ily szanatorium van, hazánkban 1.

A költségeket Németországban jó részt a munkásoktól szerzik be, a rokkant és biztosító pénztár révén s ebbe minden munkás beletartozik. A tüdővészszesek jelentékeny része a munkások közül kerül ki. Vannak iparágak amelyből 50—70 százalék tüdővészszes.

Bizony ezek nagyon szomorú adatok s kötelességre serkentenek, hogy mi tegyünk valamit a rémes betegséggel szemben.

Az orosz forrongás.

A cár a népért.

Pétervár, augusztus 11. Legközelebb egy cári manifestum fog megjelenni, melyben a cár felszólítja az oroszországi agrár bankokat, hogy vegyék át a cári koronajavadalmakat és olcsó pénzen osszák ki a parasztok között.

Meghiusult merénylet.

Pétervár, augusztus 11. Odeszából jelentik: Brinze tábornok leánya, Brinze Borbála megszállt a városban egy fogadóban. Brinze Borbála ismerőse Kaulbars tábornok családjának. Mikor Kaulbars leányai megtudták, hogy Brinze Borbála a fogadóban van, felkeresték és meghívták atyjuk nevében magukhoz ebédre. Brinze Borbála elfogadta a meghívást. Utközben véletlenül kiejtett kezításkájából egy bombát, mely azonban nem robbant föl. Hogy így

hogy úgy lesz, aztán Patricia igen szeretett volna jönni, de mivel meghívást nem kapott, s az én komornám nem akarta elhagyni a szülőfaluját, hát elhatároztuk, hogy ő töltsön be ezt a szerepet. Belátom, hogy szörnyű hiba volt a részemről, de Patt félig gyerek még s olyan szépen tud kérni . . .

Egyszerre sirva fakadt.

— Oh Istenem, csak valami baj ne lenne!

Ezzel az ajtóhoz futott s kiszaladt.

Keith jóval megelőzte. Ott állt a csarnokban az ifju komorna mellett s egy kendőt terített a nedves vállaira.

— Oh kérem, — dadogta a leány — ne nehezteljenek Peggyre . . . Az én hibám volt az egész . . . En kértem, hogy hozzon magával . . . S ha ez a lábfcamodás közbe nem jön — — azért maradtam oda annyi ideig — talán nem tudódott volna ki soha az egész.

A lármára Mrs. Keith is kijött s tekintete a gázláng alatt álló leányra esett.

— Terence! — kiáltott fel megilletődéssel. — Szegény Terence-em! Ez a leány szakasztott képmásod!

S ezzel hirtelen mozdulattal magához ölelte Patriciát.

Az ifju lord pedig oda furakodott hozzá hizelkedve.

— Nagyanyó, kérlek, add vissza a szavamat és engedj meg, hogy feleségül kérjem a — Peggy szobalányát.

S míg amaz pírulva fordult el tőle, az öreg asszony szabad balkezevel az unokája szájára ütött.

felfedeztetett, revolverrel meglőtte magát, de nem halt meg. Mikor kihallgatták, azt vallotta, hogy a forradalmi bizottság Kaulbars tábornokot halálra ítélte és az ítélet végrehajtásával őt bizta meg. Azért lőtt magára mivel véletlenül idő előtt elárulta magát.

Heyden gróf nyilatkozata.

Pétervár, aug. 11. A Novoje Vremja mai számában Heyden gróf cikket közöl a pétervári távirati ügynökségnek azon kommunikéje tárgyában, amely több politikusnak a Stolipin kormánytól való távoimaradásával foglalkozik.

Heyden gróf ezeket írja:

A minisztertanács elnöke több ízben tárgyalásokat folytatott Lwow herceggel, Guskowal és velem, amelyek folyamán megbeszélte velünk a politikához intézendő felszólítást, hogy vállaljanak tárcát a kormányban. Mi azonnal kijelentettük, hogy ezen politikusok részére két tárca nem elegendő.

Legalább is öt politikusnak kellene belépnie a kormányba, kiknek politikai nézete teljesen egyező. Egy másik feltétel az volna, hogy ezen politikusok programját az összkormány nevében közzé kellene tenni és e programnak kellene alapul szolgálni, amelyen a miniszterek új dumaválasztások alkalmával egységes pártot alakíthatnának. A miniszterelnök ez ellen nem emel kifogást és mi megtettük intézkedéseinket, hogy oly személyiségek vállaljanak tárcát, kiknek neve programunk megvalósulását biztosította volna. Ezen személyiségek egyike betegeskedésével mentette ki magát. Még mielőtt egy új politikus-sal kezdhettünk volna tárgyalást, kijelentették előttünk, hogy ez időszert csak két miniszteri tárcát bocsáthatnak rendelkezésünkre; idővel majd újabb politikusok is tárcát nyerhetnek.

A kormány e kérdést véglegesen nem oldhatja meg, másrésről azonban el van határozva, hogy teljes erélyvel lép a reformok terére. Ezen feltételek alatt nem tartottam lehetőnek és üdvösnek a tárgyalások tovább folytatását.

Eszerint a kombinációk oly akadályokba ütköztek, amelyekről mi mit sem tehetünk. Tisztán az történt, hogy a miniszterelnök feltételeinket nem fogadta el. Ha törekvéseinket nem kísérte siker, úgy ez azért történt, mert nem sikerült a kormányt meggyőzni arról, hogy az a terve, amelylyel bennünket bürokrata miniszterekké akart tenni, semmi értelemmel sem bír.

UJDONSÁGOK.

Tisztelett el kérjük vidéki előfizetőinét, hogy *ugy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek*, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **Személyi hír.** Nagy Virgil budapesti műgyetemi tanár Nagyváradon időzött, megtekintette a székesegyház és püspöki székház restaurálási munkálatait és visszautazott a fővárosba.

* **Miniszteri vizsgálat.** Aradról táviratozzák György Henrik belügyminiszteri számtanácsos tegnap délután váratlanul Aradra érkezett és a városházára ment, a hol megkezdte a pénzkezelő hivatalnokok rovincsolását. A belügyminiszteri kiküldés Károlyi Gyula gróf főispán felterjesztésére rendeltetett ki. A váratlan rovincsolást kapcsolatba hozzák a városházán legutóbb előfordult két sikkasztási esettel bár hivatalosan kijelentik, hogy a múltban és minden különös előzmény nélkül szokásosak voltak ily rovincsolások.

* **A király születésnapja.** O Felsőge születésnapját augusztus 18-án a szokásos ünneppésséggel ülik meg az egész országban s így Nagyváradon is. A lat. szert. székesegyházban délelőtt 9 órakor ünnepélyes szent mise lesz, amelyre ugy a polgári, mint a katonai hatóságok hivatalosak. Dr Semrecsányi Pál megyés püspök ur O Excellentiája, bár gyógykezeltetése miatt még nem jöhetett haza székhelyére, a király születése napján a rezidenciájában díszebédet akart adni a város előkelő vezértérfia részére, azonban a székház, különösen a nagyterem előtti boltiveken most folyó restaurálási munkálatok miatt, ezen tervéről le kellett mondania.

* **Ábrányi miniszteri tanácsos.** A király a miniszterelnök előterjesztésére Ábrányi Kornélt, a miniszterelnökségi sajtóirodának miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott főnökét, miniszteri tanácsossá nevezte ki.

* **A király unokájának keresztelője.** Mária Valéria kir. herceggasszony új szülött leány gyermekének ma lesz a keresztelője. Az újszülött kir. hercegnő a keresztelésben a Matild nevet kapja. A keresztelésre több Ischlben időző arisztokratát meghívtak. A király legfiatalabb unokája és édes anyja a kiadott orvosi jelentések szerint jól érzik magukat. Az újszülött hercegnő születése alkalmából érdekes epizódott ujtának fel. Tizenhat esztendővel ezelőtt Mária Valéria főhercegnő anyja mellett Hermes-villában időzött mint menyasszony. A menyasszony egymásután fogadta a szerencsekívánatokat Volt tanítója ezeket a szavakat mondotta a főhercegnőnek:

— Azt kívánom királyi felségednek, amit ön kíván saját magának.

A főhercegnő mosolygott s gyorsan mondotta:

— Megmondom, mit kívánok magamnak: Boldog családi életet és igen sok gyermeket magam körül.

* **Nagyvárad köztisztaságának rendezése.** Nagyvárad város tanácsa átiratban kérte a székesfőváros tanácsát, hogy Nagyvárad város köztisztasági ügyének rendezése, illetve helyszíni tanulmány alapján a rendezési tervek kidolgozása céljából egyik szakközegét küldje ki Nagyváradra. A főváros tanácsa a kérelemnek eleget tett, amennyiben értesítte Nagyvárad városát, hogy Balló Aliréd köztisztasági tisztet küldte ki Nagyváradra.

* **Érdekes kérdést** olvasunk a Jogtudományi Közönyben. Tíz éven aluli gyermek tudva-levően a vasutakon a rendes menetdíjnak felét fizeti, már most egy ily 10 éven aluli gyermek részére téríti jegyet vesznek és a gyermek a visszautazásakor meghaladja a 10-ik évét és így a féláru utazása jogosító kora elmult. Kell-e a különbözetet megtéríteni? Eger, a kiváló vasuti jogász, igenlően dönti el a kérdést.

* **Előkészületek a kiállításra.** Nagyváradon szeptember hónapban rendezendő mezőgazdasági kiállítás előkészületeivel gyorsan haladnak. A Városliget képe nagyon megváltozott; a tavat mélyítették s a kikerülő kavicssal magasra feltöltötték a liget előrészét. Az utakat rendezték. A pavillonok egymásután emelkednek. Már közel állnak befejezéshez a püspökség pavillonja, a gépek elhelyezésére szolgáló épületek, a lovak és szarvasmarhák istállói. A baromfi kiállítás, mely rendkívül érdekesnek ígérkezik, a Döry-szigeten lesz, a vendéglő, cukrászdával. Weingärtner Andor, a gazdasági egyesület és a kiállítás titkára tegnap a fővárosban járt a kiállítás ügyében.

*** A hétfői hetivásár.** Sok gondot okoz a városházán most a hétfői hetivásár kérdése. A miniszter ugyanis kérdést intézett Nagyváradi városháza felé, hogy minő jogon tart hétfőn hetivásárt, holott csak kedd és péntek napokra van Nagyváradnak hetivásártartási jog engedélyezve. A városházán felkutatották a levéltárakat, de nem akadtak a hétfői vásár keletkezésének nyomára. *Dus László* városi főügyész e tárgyban tegnap terjesztette be véleményes jelentését a tanácshoz. E szerint a hétfői hetivásár általános szokáson és a helyzet kényszerűségén alapul, ami ellen védekezni nem lehet. Tényleg a keddi és pénteki hetivásár van engedélyezve Nagyváradnak. Egy 1891. évi közgyűlési határozatot talált a főügyész, amelyet a miniszter jóváhagyott s melyben a fő és vásártéri jegyek érvényessége állapított meg, azonban ebben sincs említve a hétfői hetivásár. A vidéki közönség, mióta külön van az állatvásár, vasárnap indul be a vásárra s hétfőn reggelre ér be; egy nap alatt elvégzi a vásárban a dolgát; mígba kedden lenne a hetivásár, két munka napot vesztené. Kedden már nincs vidéki a vásárban. Minthogy tehát a miniszter 1891. évi rendelete az állatvásárokat a heti vásárt hallgatólag engedte és eltúrte s a lóvásártér használatát a fennálló gyakorlat értelmében engedélyezte, sőt a szabályzatot ekképen ki is igazította, Nagyvárad jogosult arra, hogy a heti vásár tartása tárgyában fennálló gyakorlatot továbbra is épségben tartsa s ennek betörzskönyvezését kérje. A városi tanács ilyen értelemben tesz felterjesztést a kereskedelmi miniszterhez.

*** Megszűnt a malomsztrájk.** Mint fővárosi tudósítónk jelenti, a malomtulajdonosok és munkásaik között létrejött tegnap a megegyezés. *Saterényi József* államtitkár tegnap déli 12 órára összehívta a békéltető bizottságot a kereskedelmi miniszteriumba. A malomtulajdonosok és munkások részéről 8-8 bizalmi férfit jelent meg. Fél órai tanácskozás után kölcsönösen kijelentették a felek, hogy az államtitkár előterjesztette feltételeket elfogadják. A rég óhajtott béke tehát létrejött és a munkások ma munkába állanak.

*** Munkaszaparulat a községi hivatalokban.** A biharmegyei közigazgatási teendőket a legtöbb községben még most is annyi tagból álló személyzet végzi, mint 30 évvel ezelőtt. Természetes hogy akkor sokkal kevesebb volt a munka, mint most. A községi jegyzők folytonosan panaszkodnak is, hogy a munka nagyon sok oly csekély személyzetnek mint a jelenlegi Legutóbb a margitai képviselő testület tartott ülést, melyen az előjáróság létszámának emelését határozták el. Javaslatba hozták, hogy egy segédjegyzői állást fognak létesíteni, melynek megtörténteig egy jegyzői írnokot alkalmazzanak. E határozat jóváhagyását tegnap kérte a képviselőtestület a főszolgabíró útján a megyei törvényhatóságtól.

*** A szászhermányi választás epilógusa.** Egyik brassói napilap szerkesztőségének ma 20 koronát küldött be egy hosszafalusi választó egy levél kapcsán, melyben megírja, hogy *Steinberger József* ügyvédi írnok *Tagányi Sándor* drnak egyik főkortese adta neki a választás előtti napon azon ígérettel hogyha *Tagányi* meglesz választva még 80 koronát ad. Hozzáteszi a levélíró azt is, hogy adatai vannak arra nézve, hogy e műveletet *Steinberger* több helyen megismételte. Végül megemlíti, hogy a pénzt már akkor deponálta, hogy annak alapján meglehessen esetleg *Tagányi* mandátumát tamadni, miután azonban *Tagányi* megbukott, a pénzt a szerkesztőség rendelkezésére bocsátja. A lap az összeget az ügyésznek adta át.

*** Tatarozzák a vármegyét.** Az a régi új köntösbe bújtatott szürke épület, mely már régen megunt, talán megszégyelte ma-

gát a sok modern palota között, most ismét tatarozásra szorult. Alig fejezték be a főispáni lakrész 6000 koronába kerülő tatarozását, most ismét javítás után vágyik a hatalmas épület. Ez uttal az árvaszéknél fognak tatarozási munkálatokat teljesíteni. A javítási munkálatokat igénylő szobák, illetve termek munkaköltségeire vonatkozólag most tette meg jelentését a házfelügyelő.

*** Pályázat három plebániára.** A nagyváradi l. szert. egyházmegyében három plebánia üresedett meg: a váradi-olaszi-i, az érminszenti halálozás és a gádorosi lemondás folytán. Most az egyházmegye főpásztora a plebániákra kiírta a pályázatot. A plebániákat elnyerni óhajtó, zsinati vizsgálat által képesített lelkészek augusztus hó 25-ig az egyházmegyei hivatalnál nyújtsák be kérvényüket a püspök úr ő Excellentiájához címezve.

*** Bucus Bihar Püspökiben.** Ma, vasárnap bucus lesz a szomszédos Bihar Püspökiben. Lőrinc napja októvája alkalmából. A b. e. Schlauch Lőrinc bibornok által épített díszes templom ugyanis szent Lőrinc tiszteletére van szentelve e napon lett consecrálva. Az ünnepléses szent misét *Grócs Béla* kanonok, a szent beszédet pedig *Mellau István* főreáliskolai hittanár tartja. A bucsun Nagyváradról és a környékről is sokan vesznek részt.

*** Kedvezményes menettértili jegyek.** A magyar államvasutak igazgatósága a közlekedő Szent István napra tekintettel 30 százalékos kedvezményes menettértili vasuti jegyeket bocsátott ki a fővárosba utazó vidékieknek. Ily jegyek azonban csak e hó 18, 19 és 20-ik napján érvényesek. 20-án is csak a reggeli vonatknál. A kedvezményes menettértili jegyek érvényesek minden személyszállító vonatra, kivéve az expresszvonatokat. Se menetkor, se jövetkor az utazás meg nem szakítható és a kedvezmény a gyermekekre megadva nincs.

*** Végzetes kimenetelű versenyfutás.** Lőcséről írják, hogy végzetes kimenetelű versenyfutást rendezett tegnap *Aboson* több odaváló parasztyermek. Ugyanis tegnap összeállottak és versenyt futottak a tehervonattal. Futás közben az egyik megbotlott s oly szerencsétlenül, hogy a vonat alá került, mely mindkét lábát leszakította.

*** Viperák a Szepeességben.** Lőcséről írják: A nyári hőség beálltával a Szepeességben a viperák nagyon elszaporodtak. Lépten-nyomon lehet rájuk akadni az erdőkben és réteken. A hatóságok a veszedelmes állatok kiirtására díjakat tűztek ki, még pedig fejenként 50 fillért; eddig 202 viperatejet szolgáltatottak be.

*** Esküvő.** *Dénes Béla* f hó 22-én délután fél 4 órakor tartja esküvőjét *Davidovits Erzsébet* kisasszonnyal.

*** Axentye Szevér haldoklik.** A brassói kórházban utolsó napjait éli *Axentye Szevér* az 1848-iki nagyenyedi borzalmas vérfürdő szomorú híru rendezője. Axentye már évtizedek óta csendesen éidegelt abból a 1500 korona évi kegydíjből, melyet szomorú szerepléséért juttattak neki. Már annyira el van gyengülve, hogy az orvosok is lemondtak életéről.

*** Diákok műkedvelő előadása.** Braun Jenő gimnáziumi VIII. osztályu tanuló, több diáktársával augusztus hó 19-én műkedvelő előadást rendeznek a Szigligeti szobor javára. Két egy-egy felvonásos vigjátékot akarnak előadni s ezenkívül 3-4 hangverseny számmal töltenék ki az estét. Nagyváradi városháza azon kérelmet intézték, hogy a tanács ez alkalomra engedje át ingyen a Szigligeti színházat, a legegyszerűbb díszletekkel s azonkívül a leg-

csekélyebb összeget számítsa fel, hogy ez által minél nagyobb összeg jusson a szoboralap javára.

*** Öngyilkosság a haldokló férj előtt.** Nagyenyedről írják: Balázsfalva községet irtózatoss öngyilkosság híre hozta izgalomba. *Ganz József* vasker-skedő felesége pusztította el magát, haldokló férjét és hat kis gyermeket hagyva anya és ápoló nélkül. Férjét rendkívül szerette az asszony és az hajtott végzetes végzetes tettére, hogy hosszabb idő óta beteg férjéről megtudta lesújtó orvosi véleményt, hogy menthetetlen. Hosszasan készült arra, hogy a halálban urát megelőzze. Környezete folyton éber figyelemmel kísérte, hiába. A minap bement beteg ura mellé, borotvával átvágta gégejét s néhány perc alatt elvérzett.

*** Menetdíjkezdvevény Budapestre és vissza.** A Szent István nap alkalmából a Máv. vonatain érvényes kedvezményes áru menettértili-jegyekre vonatkozó, minden felvilágosítást megad és jegyeket kiszolgáltató a m. kir. államvasutak városi menetjegy-irodája, Nagyváradi, Fő-utca.

*** A hét humora.**

Péterhofban.

— Nyugtassa meg felségedet, hogy körüveszi egész hadserege.

— De hiszen éppen ez a retteneies

*

Amikor drága a hus.

Az egyik ur (ordítva): Ön marha!?

A másik: Most igazán nem tudom, hogy gorombáskodik-e vagy pedig hizeleg?

*

Magyarázat.

— Hogy van az, hogy a szabad gondolkodók lehurrogják azt, aki másképpen gondolkodik, mint ők?

— Bizonyára meg is mondta, hogy másképpen gondolkodik!

*

Nehéz választás.

A gyöngéd férj: Valami drága ajándékka szeretném meglepni a feleségemet. De nem tudom hogy mit vegyek neki: egy gyémánt-diadémost-e, vagy pedig egy kiló marhahúst?

*

Álláspont.

— Híve ön a halottégetésnek?

— No, az attól függ: kit égetenek!

*

A humánus Trepov.

— Tudod, hogy Trepov milyen humánus rendeletet adott ki? Megtiltotta, hogy a zsidókat, főnégyeljék!

— Miért?

— Mert nem akarja, hogy a zsidók ezáltal is szaporodjanak.

*

*** Állandó műkedvelői kiállítás.** A »Magyar Műkedvelők Társulata« közgyűlési határozatából kifolyólag felhívja mindazokat, akik a november hó 15-én megnyíló kiállításon részt venni óhajtanak, hogy ebbeli szándékukat legkésőbb szeptember hó 1-ig jelentsék be, mert ezentuli bejelentések figyelembe nem vétetnek. Akik a rajzolással, a festéssel, a szobrászattal, a fényképészettel vagy a kézi ügyességre valló egyéb munkák egyikével — nem hivatásszerűleg — foglalkoznak még legszerényebb munkával is résztvehetnek. Mint értesültünk az igazgató választmány legközelebbi összeül. hogy a hölgybizottságot, amely iránt élénk érdeklődés mutatkozik megalakítása. A társulat irodája jelenleg Kerepesi-ut 17. szám alatt van. Érdeklődőknek próspektust szívesen küld a társulat igazgatósága.

* **Közvessélyes híd a Berettyón.** A terebes-széplaki vicinális utnak egyik mellék-vonalba, mely mintegy 3 kilométer hosszú, Kohány és Szunyogd községeket köti össze a fő vicinális utvonallal. Ez a 3 kilométer hosszú ut ezelőtt mintegy 4 évvel ugyiszólván járhatatlan volt. A margitai főszolgabíró azonban felépíttette úgy, hogy most az év bármelyik szakán a közlekedés egész kényelmesen, minden víz és sár nélkül történhetik. Természetes, hogy a jókarba hozott uton, most ugyiszólván megtízszereződött a forgalom. Ez utvonalba Kohány felőli részen egy 12 méter hosszú fahíd is esik, mely a Berettyón keresztül bonyolítja le a forgalmat. Ez a híd a lehető legrosszabb karban van, gerendái korhadtak annyira, hogy a közlekedést is el kellett tiltani a főszolgabírónak. Az említett híd jókarban tartására Kohány és Szunyogd községek együttesen 4 százalékkal járulnak, a fennmaradó 96 százalékat 9 község szolgáltatja. Azonban az így befolyó összeg még a régi megállapodás szerint van fizetve, amikor még az ut rossz volt és a közlekedés is kisebb arányú volt. Most azonban az így befolyó összegből teljesen lehetetlen a híd jókarban tartása és annak most már elkerülhetetlen ujjáépítése. Ez ügyben különösen a két község képviselő testülete ülést tartott, melyen elhatározták a híd ujjáépítését a következőképpen. A hidat házilag építetik és így 2000 koronával fog olcsóbban készülni mint ha árlejtés útján történne az építkezés. A híd házilag történő építése 4000 koronába kerülne. Ez építkezéshez a margitai kőművesek és ácsok nem használhatók fel mivel kevés munkáért tetemes bért követelnek. Megegyezésre is jött a két község Zsák Lipót vállalkozóval aki 4000 koronáért hajlandó lesz a hidat felépíteni. Kohány és Szunyogd községek 1200 koronát ajánlottak fel együttesen, 1800 koronát a többi érdekelt 9 község szolgáltatja és a még hiányzó 1000 koronát pedig a megyétől fogják kérni. A képviselő testület elhatározata a főszolgabíró útján tegnap érkezett meg az alispánhoz. Nyisztor Alajos margitai főszolgabíró sürgősen kéri az ügyet elintézni, mivel a forgalom addig el van zárva.

* **Arató ünnep.** Zsibóiról írják: A báró Wesselényi Béla-féle Zsibói uradalom bérgazdagságában Vaska Gyula és Brant Viktor uradalmi bérlők e hó 9-ikén tartották meg az arató ünnepet, mely alkalommal *Lukacs* Vomic. az uradalom 35 éves cselédje és *Illés* Vaszilika, az uradalom 38 évet szolgáló napszámosa lett a földmivélsügyi miniszterium 50—50 koronás jutalmával kitüntetve. A jutalmakat és az azokat kísérő okleveleket szép beszéd kíséretében Péchy Imre járási főszolgabíró adta át a munkásoknak. A főszolgabíró beszéde után Arunner Béla szilágy ballai intéző, a Szilágy megyei Gazdasági-egyesület képviselője szólott a jelenlevő mintegy 400 főnyi aratómunkásokhoz és cselédséghez, vázolván a f. évi sok egyenetlencéget a gazda és munkás között, melyet lelketlen igazgatók idéztek elő és szinte köszönetet mondott a bérlőknek, ugyiszintén a munkásoknak is, hogy össze tudták eszegetni a megye legnagyobb uradalmában az igényeket akként, hogy az aratás igen szép rendben folyt le. A munkások gazdag megvendégelése után a táncmultság következett.

* **Elfogott tolvajbanda.** Még május havában történt, hogy Gyenge Sándor bihar püspöki i gazdaember egy éjszaka észrevette, hogy az utcai szobájában zaj van. Ő az udvari szobában aludt s felebredvén keresni kezdte a zaj okát. Meghallotta hogy ott valaki járkál ki akart menni, azonban szobájának a konyhára nyíló ajtaja a konyha felől erősen be volt kötözve, Nem is mert kijönni s csak reggel vette észre hogy 140—150 korona értékű különféle ruhaneműje hiányzik a mit az éjjeli

vendégek vittek el. A nyomozást Móra József bihar püspöki-i csendőrmester őrsparancsnok rögtön megindította s miután a nyomozás szálai Nagyváradra vezettek, a csendőrmester megkeresésére itt is megindították a nyomozást a tettesek megállapíthatására. Csütörtökön Kelemen nyomozó rendőr ellenőr a Pécsi téle ruhafestő intézetben elfogta a Blidár Mihályné rovtomultu cigány asszonyt ki egy drb. női ruhát festetett s erre a biharpüspöki-i csendőrség értesítettvén. Móra őrmester 2 csendőrrel s Gyenge Sándorral s feleségével bejöttek Váradra s itt hozzájuk csatlakoztak Kelemen, Dienes, Bot és Vas r. ellenőrök, akik Blidárné beszéde alapján letartóztatták Csóka Tivadar rovtomultu egyént, akinél szintén találtak ruhaneműt. Innen a panaszosokkal együtt elmentek Lukács János és Hegyi József lakására akik szintén rovtomultu egyének s a megtartott házkutatás alkalmával több ruhaneműt felismertek panaszosok. Hegyi és Lukács éppen nem voltak odahaza. Dienes és Vajdics csendőrszervező a háznál maradtak s a szobában ülve tizedikén reggel 8 óra után a két jó madár Kötegyánból körülbelül 200 korona értékű lopott ruhaneművel megterhelve, mindkettőt töltött hat lövetű revolverrel felfegyverkezve megérkeztek. Dienes és Vas rendőr ellenőrök, Vajdics csendőrszervező rögtön le is tartóztatták őket. Valószínű, hogy még 8—10 rendbeli betöréses lopás és rablás terheli nevezettek s azért a további nyomozás megajthetése végett Móra csendőrsparancsnok őrjáratával őket Nagyváradról elszállította.

* **Üti műtárgyak.** A lessi tenkei és beéli uton a hidak, csatornák, kilométer jelzők, utmutatók oly rozoga állapotban vannak, hogy azok használhatósága már teljesen lehetetlen. May Sándor királyi főmérnök erre vonatkozólag jelentést tett az alispánnak, hogy a felsorolt műtárgyak ujjáépítését illetve kijavítását a vármegye rendelje el. Az új munkálatok 9250 korona és 51 fillérbe kerülnek.

Dénes Béla

china-ezüst gyári rak-tára Nagyvárad, Bémer-tér.

Iparművészeti ujdonságok, bronz és china-ezüst dísz tárgyak, használati cikkek. Evőeszközök a legújabb ezüstözéssel. *Vendéglő, kávéház és szállodai berendezések.* Cirrus ezüst-fém tisztító.

x **Gleichenberg.** Virágzó ligetektől, remek lucerdóktól és fenyvesektől körülvéve, a zord északra hegyekkel védve, úgy fekszik Gleichenberg hasonlóan egy természeti szépségekben bővelkedő parkhoz, a hegyes keleti Stájerország kellő közepén. Mivel Gleichenberg félre esik a világtorgalom sűrűlőddő, zajától üdülőhelyet képez mindazok számára, kiknek szükségük van nyugalomra és a létért való küzdelemhez új erőt akarnak gyűjteni. De sokkal nagyobb segítséget nyújt még Gleichenberg. Világhírű forrás és gyógyeszközei elismert gyógyhatással bírnak a legzö- és emésztőszervek minden katarrhikus megbetegedésénél. Az eddig fennállott gyógyberendezésekhez hozzájárulnak még a berendezettek kivül, u. m.: fenyőbélzések, a Konstantin-forrás sójának porrá változtatása, mindkettőt külön kabinokban, pneumatikus kannák, ásványvizek, szénsav- és vastartalmu fürdők, hidegvízgyógyintézet, a most berendezett fizikai gyógymódok intézete (tornaterem), forró lég-gő applikáció-készülék, Fongo tömítéshez való berendezés, nap és légfürdők, a legnagyobb sütkérező termek és nagyszámu, kitűnően berendezett sóporlasztókabin, hogy ezen szert, melynek gyógyereje seholy oly nagy, a közönségnek könnyen hozzáférhetővé tétessék. Emelik még a gyógyítószerek ezen balzsamát a kiválóan kedvező éghajlati

viszonyok és környezet gazdag vegetatívája. A zöld erdők közepén levő villalások, a vendéglőkben való jó ellátás, a hangversenyek, színház, tombola és egyéb szórakozás még kellemesebbé teszik a Gleichenbergben való tartózkodást. Semmiféle költségtől nem riadt vissza a részvényegyesület, hogy ezen gyógyhelyet a legmodernebb gyógyeszközökkel lássák el, eltelve a kívánságtól, hogy mindenben a legjobbat nyujtsák a közönségnek és a jövő évben ismét tervbe veszik a gyógyeszközök nagyobbitását és ujjáberendezését.

IRODALOM.

A Magyar Szemle. Szerkeszti Szemere György XVII. évfolyamának 32. száma izléses külsővel s a következő tartalmas és figyelemre méltó közleményekkel jelent meg.

Táltos, Az automobil — Lehotai, Baude-laire — Haraszi Lajos, A vasut — Kortsák Jenő, Koponyák — Leó Greiner, költeményeiből, Szerelem, Az élet — Kürthy György, A Major-leányok — Regény: Coman D'or, Budapest rejtelmek, vagyis ki tette ezt, óh! — Marcus, A hétről — Irodalom: Modern könyvek — Lux Terka, Budapesti fotográfiák — Porlepett írásokból: Pázmány Péter, Az alkoholizmusról — A szerkesztő üzenetei — Hirdetések.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Esterházy-utca 15.

TANÜGY.

A nagyvárad kir. r. kath. tanítóképzőben az 1906—7 tanévben a javítóvizsgálat 1906 szept. 3 án délelőtt, a fölvétel az I. évfolyamra 1906 szept. 3 án délután, a beiratás a II. és III. évfolyamra szept. 4 én, a magántanulók osztályvizsgálata szept. 6, és 7-én tartatik. Az ünnepélyes Veni Sancte szept. 8-án lesz.

Az I. évfolyamra oly ép testű ifjak vétetnek föl, kik életük 15 évet betöltötték, zenei hallással bírnak, s a gymnasium, reál, vagy polgári, iskola négy alsó osztályát elvégezték. A keresztlevél, orvosi és védhímlő ojtási bizonyítvány bemutatandó. Jóviseletű, szorgalmas, vagyontalan növendékek havonként némi segélyben részesülnek. Minden növendékek köteles magát hegedűvel ellátni.

Nagyvárad, 1906 aug 4.

Az igazgatóság.

EGYESÜLETEK.

Hivatalnokok gyűlése.

Az oly nagy arányokat öltött mozgalom, melyet a hivatalnokok indítottak, rohamosan közeleg a cél felé. A kiosztott gyűjtőiveken tömegesen iratkoztak be a hivatalnokok. Értesülésünk szerint alig van még magánhivatal is honnan ne léptek be volna az akcióba, melynek céljait már ismertettük. Ma lesz az első lépés, amit tesznek a megalakulás útján. Ma délután 3 órakor az Európa-szálloda kert-helyiségében, esetleg rossz idő esetén a terem-ben gyűlést tartanak, melyen a nagy érdeklődésből ítélve, számosan fognak részt venni.

A mai gyűlésre vonatkozólag a következő sorok közlésére kértünk fel:

Az alakítandó Hivatalnokok Egyesületének összes eddig beiratkozott tagjait s mindazokat kik az egyesület iránt érdeklődnek, telkérjük, hogy e hó 12 azaz ma vasárnap d. u. 3 órakor az Európa szal oda kerthelyiségében tartandó értekezleten tekintettel az értekezlet fontosságára, minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

Az értekezlet tárgyal:

1. A múlt értekezlet jegyzőkönyvének helybenhagyása.
2. Az alapszabályok elkészítése.
3. Az alakuló gyűlés kitűzése.
4. Indítványok.

A szervező bizottság.

MULATSÁG.

A nagyváradai keresztény kereskedők és ifjak egyesülete

1906. aug. hó 19-én (vasárnap) a Szent László (Püspök) fürdőben hangversenyyel és tűzijátékkal egybekötött zártkörű nyári táncvigalmat rendez. A 120 tagu rendezőbizottság nem kimél semmi fáradságot, hogy e mulatság a legfényesebb eredményt elérje. A mulatságra a meghívók már széjjel küldettek s a kik meghívót nem kaptak s arra igényt tartanak forduljanak az egyesület vezetőségéhez (Nagy Teleki-utca 13. I. e.)

A hangverseny szövege a következő:

1. Cimbalom 4 kézre előadják Simon Ferenc és Szőke Andor.
2. Szabad előadás, tartja: Dr Krüger Aladár.
3. Hegedű játék, előadja: Szilágyi Béla zongora kísérettel
4. Magyar dalok, előadja: Tóth Juliska, cimbalmon kíséri Simon Ferenc.
5. Melodráma, előadja: Czika Béla, zongorán kíséri Dániel Lajos, cimbalmon Simon Ferenc.
6. Zongora és hegedű játék előadják: Dániel testvérek.

Rendező bizottság: Risztó György v. b. elnök, Papp Géza és Vékony Miklós v. b. társelnök, Arnóczy József v. b. jegyző, Bodó Péter Pál v. b. pénztárnok, Schnell Imre és Angyalffy Andor v. k. ellenőrök, Krupka Ferenc és Czika Béla táncrendezők, Lányi József zene rendező, ifj. Bauer Nándor háznagy.

Jegyek előre válthatók Láng József, Kádár János és Czillér Imre urak üzletében a meghívó előmutatása mellett.

Háziestély. A Kath. Legényegylet ma, vasárnap este tartja augusztus havi háziestélyét.

TÁVIRATOK.

Alkotmány a persáknak.

Paris, aug. 11. Teheránból táviratozzák: A persa sah elhatározta, hogy népének alkotmányt ad. A sah elhatározása a persa nép közt nagy örömet keltett.

A szultán betegsége.

Konstantinápoly, aug. 11. A mai lapok nem tartalmazták a szultán betegségéről várt hivatalos kommunikét. Ebből azt következtetik, hogy a szultán állapota rosszabbodott és hogy környezetében nagy a zavar, és vagy nem mernek a szultán állapotáról híreket közölni, vagy pedig javulást remélnék. Hire járt, hogy a szultán haldoklik. Ezt azonban nem erősítették meg. A szultán haláláról keringő hírek valótlank. A szultán állítólag uraemia-ban szenved.

Vasuti szerencsétlenség.

Dallas, augusztus 10. A Fort Worth-Delwerth City vasútvonalon a Fruitland melletti kanyarulatonál egy vonat két kocsija, ezek között egy háló kocsija a husz láb magasságu

töltésről lezuhant, miközben 55 személy megsérült.

Pestis a trapezunti fogházban.

Konstantinápoly, aug. 10. A trapezunti fogházban a pestishez hasonló betegség ütött ki. Az egészségügyi tanács rendkívüli ülésében elhatározta, hogy bakteriologusokat hí meg a diagnózis megállapítása végett és hogy a trapezuntból érkező provenienciók alapos orvosi vizsgálat alá vétessenek.

REGÉNYCSARNOK.

A titok.

— Bűnügyi regény. — 1.

Irta: Fergus Hume.

— Angolból. —

I. FEJEZET.

Amit az «Argus» tud.

A következő szenzációs hír jelent meg az «Argus» szombati számában, 18. július 18-ikán:

«Azt mondják, hogy a valódi élet gyakran rácsfol a fantáziára s az a megdöbbentő gyilkosság, mely csütörtök éjjel, vagyis inkább pénteken hajnalban követtetett el Melbourneban, nagyon is igazat ad ennek a közmondásnak. A bűntényt ismeretlen gyilkos követte el, nem messzire e nagy város főutcáitól s az esetet kideríthetetlen rejtély tartja homályban, Szinte azt hinné az ember, hogy Gaborjau valamelyik bűnügyi regényével van dolga, amelynek nyitját csak a híres Lecoq találhatná meg, mert a gyilkos úgy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el és semmi bűnjelet se hagyott hátra. Az eset maga itt következő:

«Július 27-ikén, hajnali két óra előtt husz perccel, bérkocsi állt meg a Grey-utcai rendőrállomás előtt, a St.-Kilda-negyedben s a kocsis bejelentette, hogy egy halott fekszik, kocsijában, akiről azt hiszi, hogy meggyilkolták.»

«Midőn bevezették a rendőrkapitány elé, Malcolm Royston — ez a kocsis neve — így adta elő a különös esetet:

«Éjjel után egy óraker lefelé hajtott a Collins utcában, amidőn éppen a Burke és Wills szobra előtt megállította egy ur, aki a Skót-templom sarkán állt. A kocsis odahajtott s ekkor látta, hogy az ur, aki rákiáltott, támogatja a halottat. A halott akkor még élt de úgy látszott, hogy nagyon részeg. Mind a ketten estély-öltözékben voltak, de a halott nem viselt felső-kabátot, míg a másikon rövid, világos felső-kabát volt, nyitva. Midőn Ryston megállt a felső-kabátos ur így szólt hozzá:

— Nézzé csak, ez az ur alaposan berugott, talán haza vihetné!

«Royston azt kérdezte, hogy barátja-e ez a berugott ur, de a másik azt mondta, hogy nem az, sőt nem is ismeri, csak éppen fölszedte a földről, ahol hevert. A részeg ebben a pillanatban felütötte a fejét, úgy hogy a lámpás világossága, amely alatt álltak, az arcába sütött. Ekkor úgy látszott, hogy a világos-kabátos megismerte, mert hátra lépett, eleresztette a részeg, aki menten összeesett; aztán csak annyit mondott: — «Őn az?» — és sarkon fordulván, gyorsan elsietett a Russell-utcán, a Bourke-utca felé.»

«Royston utána bámult, mert nem tudta mire vélni ezt a furcsa modort, de közben a részeg föltápáskodott és megkapaszkodott a lámpa-oszlopban — «Vigyen haza, — mondta rekedten dadogva, — St.-Kildába» — És be akart szállni a kocsiba, de oly részeg volt, hogy nem birt föllépni a hágcsóra és leült a földre. Végre maga Royston segítette beülni, még pedig nagyon nehezen, mert a részeg állni se tudott a lábán. A kocsi ülésén azonnal hátradőlt s úgy látszott, hogy mindjárt el is aludt;

Royston pedig, becsapván a kocsi ajtaját éppen föl akart ülni a bakra, midőn a világos-kabátos ur, aki az imént elment, hirtelen ismét ott állt a kocsi mellett. — «Ah, hát visszajött?» — kérdezte a kocsis. — «Vissza, — felelte az ismeretlen; — azt gondoltam, mégis jobb lesz, ha elkísérem.» — Evvel kinyitotta a kocsi ajtaját és beült a részeg mellé, Roystonnak pedig azt mondta, hogy hajtson St.-Kildába. A kocsis el is indult, de az Angol-templom előtt, e St.-Kildai uton, a világos-kabátos ur kiszólt, hogy álljon meg, s mikor a kocsis megállt, ő maga kiugrott a kocsiból, melynek ajtaját becsapta. — Nem akarja, hogy elkísérem, — magyarázta a kocsisnak; — én hát visszamegyek a városba, ön pedig vigye őt tovább Sz.-Kildába.

— Melyik utcába, uram? — kérdezte Royston.

— Azt hiszem, a Grey-utcába felelte a másik; — de a vámnál majd maga a barátom megmondja, hogy hová vigye.

— Az a kérdés, hogy nem ivott e annyit, — kételkedett Royston, — hogy a lakását se bírja megmondani?

— Oh, annyira nem részeg, — mondta a felső-kabátos; — azt hiszem, a Grey-utcában, vagy az Acland-utcában lakik. Bizonyosan én sem tudom.

Evvel kinyitotta a kocsi ajtaját és benézett. — «Jó éjszakát, öreg» — kiáltott be; de a részeg alighanem nem felelt, mert a világos-kabátos ur vállat vont s «részeg disznó»-t dörögve, boszusan becsapta a kocsi ajtaját. Aztán fél sovereignt adott Roystonnak cigarettára gyújtott s néhány szót mondván arról, hogy milyen gyönyörű éjszaka van, elindult Melbourne irányában. Royston tovább hajtott a várnál, ahol megállt és az utasítás szerint megkérdezte, hogy hová hajtson.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Sertésvész. Micskei tudósítónk jelenti, hogy a szomszédos lánci pusztán sertésvész ütött ki. A vész terjedésének megakadályozására a megfertőzött területre sertészárlat lett elrendelve.

Száj és körömfájás ellen. A napjainkban oly nagy arányokat öltött száj és körömfájás, mely a szarvasmarha állományban oly nagy károkat tesz és amely ellen csak felületesen lehet védekezni, most Ungáj János margitai gazdatiszt egy találmánnyal lépett fel, melynek forgalomba hozatalát a földművelésügyi minisztertől kérte. A kérelem melől hiányzott azonban a találmány, melyet a vegyészeti bizottságnak kellett volna felülvizsgálania. A földművelésügyi miniszter a kérelmet az említett ok miatt elutasította.

Értéktőzsde.

Budapest, augusztus 11.

Oszták hitelrészvény	— — —	678	—
Magyar hitelrészvény	— — —	796	—
Leszámitoló bank	— — —	506	—
Rimamurányi	— — —	525	—
Oszták-m. állam vasútrészvény	— — —	670	—
Közuti vasut	— — —	594	—
Városi villamos vasut	— — —	327	50

A gabonatőzsde határideje.

Budapest, augusztus 11.

Buza okt. ápr.	— — —	15 26	— 14 88
Rozs okt.-re	— — —	12 40	— 12 52
Tengeri augusz. 1906	— — —	1248	— 13 04
Zab ápr.-ra	— — —	—	— 11 04
Repce aug.-ra	— — —	32 50	— 32 70

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból.

Kávé, tea, étel vagy szesz italban egyformán adható, az ivó tudta nélkül.

A COZAPORNÁK az a csodálatos hatása, hogy ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szesz italát. **A COZA** oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békitette ki s sok ezer férfit a szegény és beestelenségtől mentett meg, kik kétségbeesetten és ügyes üzietemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó útra és szerencséjébe segített és sok ember életét számos évvel hosszabbította meg.

Az intézet, mely a valódi, világhírű **Cozapor** tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő írással telt könyvet díj és költségmentesen küld. A **Cozapor** teljesen ártalmatlan voltáért szavatolunk. Magyarul levelezünk. 1656

COZA INSTITUTE,

62, Chancery Lane,
London E.C. 4 (Anglia)

Levelek 25, lapok 10 fillérrel bérmentesítendő

1022 L.—1906 tkv. szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

A nagyvárad kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtónak Szelezsán Flóra oláh-apáti-i lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a nagyvárad kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság területén levő:

I. oláh-apáti-i 3. sz. tkv. betétben I. 1—5, 7—9 sor és 244, 245 I, 348 I, 443 I, 600 I 1805 I hrsz. alatt felvett lakházból, kertből a beltelekben, szántóból a Dupa-Dimbu dülőben, rétből a ritu de zsosz dülőben, szántóból a kenderföld dülőben, rétből a Radovoj dülőben, 2548 rész közös legelő 2616 rész közös erdő illetőségéből álló jószágtestre 699 korona,

II. az ugyanezen betétben II. 1—2 sor 245 I 2, 443 I 2 hrszám alatt felvett és szántóból a beltelekben, s rétből a ritu de zsosz dülőben álló jószágtestre 196 korona,

III. az oláh-apáti-i 5. számú betétben I. 3. és 4. sorsz. alatt felvett 4548 rész közlegelő és 4616 rész közös erdő illetőségéből álló jószágtestre 21 korona,

IV. az ugyanezen betétben 1. sor 3483 hrsz. a felvett s a Dupa-Dimbu dülőben levő szántóból álló jószágtestre 204 korona.

V. az ugyanezen betétben 2. sor, 628, hrsz. alatt felvett jószágtestre 83. korona,

VI. az oláh-apáti-i 108 számú betétben I. 1—2 sor 289, 290. hrszám alatt felvett s a Dupa Dimdu dülőben levő szántóból álló jószágtestre 511, korona kikiáltási árban a végrehajtási áverést elrendelte s annak fogantatására határnapul 1906 évi augusztus hó 30-ik napjának délelőtti 10. óráját Oláh-apáti község-házához kitzte.

Azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetén ezen kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

Az árverési feltételek a kir. törvényszéknél mint telekkönyvi hatóságnál és Oláh-apáti község előjáróságánál tekinthetők meg.

Nagyvárad, 1906 évi június hó 5-ik napján.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Istók,

kir. tszéki bíró.

8445—1906 sz.—

Hirdetmény.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága 381 1906. kb. sz. határozatával a Lázár Aurél és neje tulajdonát képező olasz városrész Nagy Sándor u. 13 I 287. sz. ház telken történt építkezés folytán elfoglalt közterület kisajátítási tervének megállapítása céljából az 1881. évi XLI. t. cz. 33 § a rendelkezéséhez képest Varó Domokos elnökből, dr. Hoványi Géza, Miheli Adolf bizottsági tagokból és Joricskay Barna jegyzőből álló bizottságát küldött ki, s a városháza bizottsági termében megtartandó bizottsági eljárás határidejét 1906. évi augusztus hó 31-ikének délutáni 4. órájára tűzte ki.

Midőn erről az érdekelteket értesitem egyidejűleg megjegyzem, hogy kisajátítási tervrajz és összeírás az 1881. évi XLI. t. c. 34 § a értelmében a városháza kiadóhivatalában f. évi augusztus hó 10-étől ugyanezen hó 25-ik napjáig terjedő 15 napi közzsemlére kiférnek.

Nagyvárad 1906 évi július hó 25-én.

Bordé Ferenc,

polgármester helyettes.

Eladási hirdetmény.

A nagyvárad kir. Káptalan a pap-tamási-i 106. sz. tkvi betétben foglalt mintegy 335. kat. holdat képező szántóföld, kaszáló és legelőből álló birtokát egy-öt katasztralis holdas parcellánként áruba bocsátja. A parcellánként beérkező vételi ajánlatokat csakis az eselben vesszük figyelembe, ha az említett betéti

összes ingatlanokra elfogadható ajánlatok érkeznek.

Venni szándékozók tartoznak szabályszerű ajánlatukat a nvaradi I. sz. Káptalanhoz címezve, az uradalmi központi hivatalba (Sal Ferenc u.) 4. folyó évi október 1-ig benyújtani, a megajánlott vételár 10 %-át mint bánompénzt e hivatal pénztárába ugyanakkor befizetni, s az adásvételi föltételeket aláírni.

A vételár 25 %-a a szerződés aláírásakor kifizetendő; a hátralék pedig e naptól számított egy év alatt. A bánompénz a vételár első részénél számíttatik be.

Az adásvételi föltételek s egyéb felvilágosítások Dr. Imrik Gusztáv urad. ügyvédnél. (Nagyvárad Fő-utca 10.) szereshetők meg.

Nagyvárad 1906. augusztus hóban.

1732. Nagyvárad kir. I. sz. Káptalan.

Egy-két jó családból való,
2—3 középiskolát végzett fiú
fizetéssel felvétetik
tanulónak
a Szent László nyomdában.

Nagyvárad Kir. Kereskedelmi Csarnok.

A Nagyvárad Kir. Felső Kereskedelmi Iskola,

melynek érettségi bizonyítványa egy évi önkéntes katonai szolgálatra jogosít s melynek eddig végzett 583 növendéke elsörendü kereskedelmi, gyári, bankári és pénztári cégeknek posta-, távirat-, vasuti-, pénzügyi-, törvényhatósági- és egyéb közvivalokban nyert kiváló alkalmazást. 1906 szeptember hó 1-én nyitja meg 19-ik évfolyamát.

Az intézetet 1905—906-ik tanévben, 136 tanuló látogatta, közöttük 70 vidéki. Vidéki tanulóknak jó családotknál való elhelyezése ügyben az iskola igazgatója, dr. Kováts S. János ur legnagyobb készséggel jár a szülők kezére.

Az 1906—907-ik iskolai évre a beiratások folyó évi július és augusztus hónapokban vasárnap és ünnepnapok kivételével naponta d. e. 10—12 óráig

Minden egyéb tudnivalóról »Tájékoztatónk« ad bő felvilágosítást, amelyet levelezőlapon nyilvánított kívánatra az iskolaigazgató (lakik az iskolaépületben. Deák Ferenc-utca 3. szám.) azonnal megküld.

Nagyvárad, 1906 június hóban.

Reismann Mór,

a fenntartó-testület elnöke.

Dr. Hoványi Géza,

iskolabizottsági elnök.

Dr. POLITZER JAKAB

szanatóriuma és vizgyógyintézete

Telefonszám 639. — Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 7. sz. — Telefonszám 639.

Bejáró és bennlakó betegeknek egész éven át nyitva.

Vizgyógymódok, villanygyógyászat, szénsavas, törpefenyő, ásványtúrdók, forrólégkezelés, gőzszekrény, pöstyén-izsapkúra. Inhalatók. Vibrációs massage. Hízaló és soványító gyógymód.

JAVALLVA: Idegesség minden neme, gyomor-, bél-, sziv-, tüdő-, légzőszervek betegségeinél. Izületi-, izom- és idegszűznál.

Kitűnő gyogyeredmények — Állandó orvosi felügyelet. — Olcsó árak.

PENZIO (lakás, ellátás) naponta 5 és 7 korona.

Prospektussal és felvilágosítással szívesen szolgál

Dr. Politzer Jakab

az intézet tulajdonosa és vezetője.

Pénz!

Olcso töketörlesztéses kölcsonöket

10-75

évre folyósit, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsonöket kicserél (convertál) a lehető legrövidebb idő alatt

Házak, szölök, földbirtokok

örök árban való **adás-vételét** vagy **bérletét** a legsikeresebb eredményel közvetíti.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és finanszírozza

Faludi Ignác.

volt takarékpénztári titkár
bankbizományi és hitelfogalmi irodája.

Nagyvárad, Mészáros-u. 2. sz.

Telefon szám 424.

Baross-utca 60—sz. házban egy modern uri lakás fürdőszobából s a hozzátartozó mellékhelyiségekkel **1906 november 1-től**, valamint ugyanott egy udvari magtár és aszfaltozott pincehelyiség minden órán kiadó.

Értekezhetni a Polgári takarékpénztár részvénytársaságnál **Kossuth Lajos-u. 4 sz.**

Cook & Johnson-féle
amerikai

szabadalmazott tyukszem-gyűrű

(törv. védve)

az egyetlen gyógyszer, mely azonnal megszünteti a rettenetes tyukszemfájdalmakat és minden megkeményedést biztosan eltávolít.

A világ legjobb szere.

Mindenkinek akit a tyukszem gyötör, melegen ajánlható.

1 drb 20 fillér, 6 drb 1 kor.

Kapható Nagyváradon következő helyeken:
Gyógyszertár a Gránát almához Fő-utca 235
Gyógyszertár az Arany Kereszthez, Kigyó patika (Bémer-tér.) A Szent-István gyógyszertár Hankovits-féle csillagvárosi patika. A Szt László gyógyszertárban, Oroszlán gyógyszertár, Gyógyszertár az Arany Sasoz és Gyógyszertár az Arany Koronához Fő-utca 704.

Kapható ezenkívül az osztrák-magyar birodalom minden gyógyszertárában és drogériáiban!

Telefon 458. sz.

Alapított 1861 ben.

Teljes lakás, szálloda, kávéház
és fürdőberendezések műipari vállalata.

Saját készítésű olcsó, modern, matt és fényezett

bútor és kárpitos munkák

elegáns háló, ebédlő, salon és uriszoba berendezések, valamint egyes asztalos és kárpitos butordarabok jutányos gyári árban, kezeséggel.

Kívánatra rajzok és költségvetések.

Tisztelettel:

WALLERSTEIN FERENC.

Saját műhely. Nagyvárad, Zöldfa-utca.

NAGYVÁRADI

középiskolai internátus,

Nagyváradon, a Tisza Kálmán téri Elek-féle házban, (9. sz.) folyó évi szeptember hó 1-én,

*gimnáziumi, reáliskolai és felső kereskedelmi
tanulók részére*

internátus fog megnyilni.

Egyenkénti tanítás nevelő-tanárok vezetése és felügyelete alatt. Szigorú korrepetálás és naponkénti kihallgatás a feladott leckékből.

Francia társalgás az intézet francia születésű tanár-nevelőjével. Zeneoktatás megbeszélés szerint.

Az intézet a város legegészségesebb helyén fekszik, közel a tanintézetekhez.

Bő tájékoztatást kívánatra ingyen küld az intézet tulajdonosa és vezetője, a kivel értekezni lehet naponként 9-től 12-ig.

Nagyvárad, 1906. június 18.

1686. a.

DÉNES PÁL,
intézettulajdonos és igazgató.

Minden háztulajdonosnak

saját érdeke, hogy jó házfedele legyen. Ennélfogva ajánlom 18 év óta fennálló jóhírnévnek örvendő

cserepező iparüzletemet.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkálatokat, ugymint **cserep-, pala- stb. fedeleknek** évi jókarban tartását évi csekély összeg fizetése mellett. Nemkülönben zsindeyes tetők **cserepre való átfedését** a legolcsóbb árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Mint a múltban úgy a jövőben is legfőbb törekvésem, hogy megrendelőimet a legpontosabb munkálatokkal teljesen kielégítek.

Maradtam kiváló tisztelettel

Tárnoky László cserep- és palafedő mester
Szaniszló-u. 717.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1906. évi május 1-től.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.							Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.							Páspók-Ladány—Debreczen—Ermihályfalva.																				
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V.		V. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.														
Budapest ind.	7 25	9	2 35	5 45	9 15		Kolozsvár ind.		7 1	5 23	12 59	6 02	11 10	P.-Ladány ind.	4	1 24	6 02	11 18	2 24	6 16														
Rákos			2 47				Jegenye			6 11	1 42	7 09		Debreczen	5 03	2 50	6 55	12 04	4	7														
Újszász			4 07				B.-Hunyad		8 47	6 39	2 13	7 49	12 23	Ermihályfalva érk.	6 06	3 47	7 35	12 53	5 05															
Szolnok	9 37	11 52	7 30	9 27	11 19		Csucsá	4 46	9 23	7 09	2 44	8 31	12 55	Ermihályfalva—Debreczen—Páspók-Ladány																				
Szajol			7 43		33		Rév	5 53	10 10	7 48	3 24	9 25	1 37		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.														
P.-Ladány	11 13	2 09	5 57	11 53	12 55	6 13	Élesd	6 18	10 27	7 59	3 34	9 44	1 50	Ermihályfalva ind.	5 58	10 36	3 46	5 14	9 06															
Báránd			12 07		6 27		Mező-Telegd	6 42	10 41	8 11	3 45	10	2 03	Debreczen	7 23	12 00	4 46	8 29	10 35	3 30														
Sáp			2 35		12 24	6 43	F.-Vásárhely	6 06	10 58			10 18		P.-Ladány érk.		01 11	5 32	9 54	11 24	5 34														
B. Ujfalv.	11 46	2 53	6 31	12 46	1 33	6 07	Várad-Velenceze	7 17	11 07			10 27	2 26	Debreczen—Nagyvárad—Vértés																				
M.-Peterd			3 01		1	5 21	Nagyvárad érk.	7 25	11 13	8 36	4 09	10 34	2 32		V. v.	V. v.																		
M.-Keresztes			3 16		1 14	5 34	Nagyvárad ind.	2 05	8 43	11 36	4 15	11 09	2 38																					
Bors			3 28		1 28	5 51	Püspöki	2 19	8 52	11 47		11 19		Debreczen i.	9 35	4 51	Nagy-Léta	5 25	1 05															
Püspöki			3 34		1 36	7 40	Bors	2 39		11 54		11 26		Sáránd	10 18	5 36	Vértés ind.																	
Nagyvárad érk.	12 28	3 44	7 17	1 48	2 11	7 11	Mező-keresztes	3 16		12 05		11 39		H.-Bagos	10 28	5 46	M.-Pályi	5 47	1 30															
Nvárad (Sz. v.) ind.	12 41	4 10	7 13	2 18	2 18	12 41	Mező-Peterd	3 31		12 17		11 51		H.-Pálvi	10 45	6 05	H.-Pálvi	6 03	1 48															
V.-Velenceze	12 44	4 17		2 14	2 20	12 48	B.-Ujfalv.	3 59	9 21	12 29	4 52	12 05	3 18	M.-Pályi	10 57	6 16	H.-Bagos	6 13	2 05															
F.-Vásárhely	12 59	4 27		2 45		12 59	Sáp	4 29	9 34	12 47		12 25		N.-Léta			Sáránd	6 40	2 29															
M.-Telegd	1 22	4 46	7 42	3 05	2 51	1 22	Báránd	4 50		1 01		12 41		Vértés érk.	11 16	6 36	Debreczen é.	7 18	3 13															
Élesd	1 44	5 07	7 55	3 21	3 00	1 43	P.-Ladány	6 29	10 01	1 43	5 51	1 19	4 03	Sáránd—Debreczen—Vértés																				
Rév	2 11	5 25	8 19	3 40	3 26	2 11	Szajol	8 52						Sáránd ind.	10 23	5 26	Derecske ind.	6	1 49															
Csucsá	3 23	6 30	9 03	4 56	4 16	3 33	Szolnok	10 17	11 18	3 49	7 32	3 44	5 39	Derecske érk.	10 42	5 46	Sáránd érk.	6 2	2 09															
B. Hunyad	3 03	7 11	8 23	5 32	4 52	4 03	Rákos							Nagyvárad—Szeged.																				
Jegenye	4 33	7 42	9 57	6 02		4 33	Budapest érk.		1 50	6 40	9 35	7 10	7 50	Szeged—Nagyvárad.																				
Kolozsvár érk.	5 11	8 27	10 30	6 51	5 53	5 15	Nagyvárad—Arad.							Arad—Nagyvárad.																				
							Nagyvárad ind.	10 20	4 45	7 40				Arad ind.	5 19	11 25	9 30																	
							Ósi	10 30	4 56	7 59				Kétegyháza	6 11	12 34	10 24																	
							Less	10 48	5 13	8 22				Csaba érk.	6 35	12 59	11 50																	
							Gyapju							Csaba ind.	6 56	1 38	4 26																	
							Cséffa	11 03	5 34	8 45				Gyula	19	2 02	5 54																	
							Szalonta	11 26	6 02	9 24				Sarkad	7 40	2 22	5 10																	
							Kötegyán	11 44	6 24	9 52				Kötegyán	7 51	2 32	6 02																	
							Sarkad	11 54	6 33	10 06				Szalonta	8 20	2 57	7 31																	
							Gyula	12 18	6 57	10 37				Cséffa	8 40	3 15	7																	
							Csaba	12 37	7 18	11 05				Gyapju																				
							Csaba ind.	2 05	7 29	4 32				Less	9 02	3 33	7 54																	
							Kétegyháza	2 34	7 57	5 03				Ósi	9 19	3 49	8 16																	
							Arad	3 29	9	6 05				Nagyvárad érk.	9 30	4	8 31																	
							Nagyvárad—Belényes—Vaskóh							Vaskóh—Belényes—Nagyvárad.							Nagyvárad—Ermihályfalva.							Ermihályfalva—Nagyvárad.						
							Nagyvárad ind.	5 30	4 30					Vaskóh ind.	4 10	2					Nagyvárad ind.	4 25	7 18					Ermihályfalva ind.	6	25	5 26			
							V.-Velenceze	5 42	4 41					Lunka-Rézbánya	4 22	2 13					E.-Püspöki	4 36	7 34					Érselind	6	51	5 54			
							Félix-Fürdő	6 07	5 05					Szudrics	4 48	2 42					Bihar	4 56	7 55					Székelyhid	7	17	6 30			
							Kardó	6 24	5 21					Belényes	5 16	3 22					Paptamási	5 19	8 02					Nagykgya	7	28	6 43			
							Nyárló	7 07	5 58					Sonkolyos	5 36	3 46					Gyapoly	5 31	8 36					B.-Diószeg	7	40	6 59			
							Magyar-Gyepes	7 21	6 11					Belényes-Ujlak	5 47	3 58					Gyapoly	5 45	8 56					Paptamási	7	53	7 15			
							Tasádó	7 39	6 28					Borz	5 55	4 08					Bihar	8	13	8 40				B.-Püspöki	8	29	8			
							Irág-Cséke	7 55	6 43					Sólyom	6 09	4 30					Nagyvárad	8	52	8 21				Nagyvárad	9	04	9 35			
							Magyar-Cséke	8 14	7					Gyanta	6 28	4 51																		
							Dusesd	8 28	7 13					Hollód	6 41	5 12																		
							Szombatság-Rogoz	9 02	7 45					Szombatság-Rogoz	6 56	5 39																		
							Hollód	9 15	7 56					Dusesd	7 22	6 06																		
							Gyanta	9 31	8 12					Magyar-Cséke	7 36	6 21																		
							Sólyom	9 53	8 31					Drág-Cséke	7 55	6 42																		
							Borz	+10 10	+8 46					Tasádó	8 09	+6 56																		
							Belényes-Ujlak	10 22	8 50					Magyar-Gyepes	8 25	7 13																		
							Sonkolyos	+10 36	+9 17					Nyárló	8 37	7 26																		
							Belényes	11 19	9 44					Kardó	9 03	+7 52																		
							Szudrics	11 46	10 05					Félix-Fürdő	9 17	+8 06																		
							Lunka-Rézbánya	12 19	10 34					V.-Velenceze	9 38	8 31																		
							Vaskóh	12 35	10 49					Nagyvárad	9 49	8 43																		
							Nagyvárad—Dévaványa—Gyoma.							Gyoma—Dévaványa—Nagyvárad.							Vésztő—Kötegyán—Hollód.							Hollód—Kötegyán—Vésztő.						
							Nagyvárad ind.	5 47	1 30					Gyoma ind.	3 40	2 30					Vésztő ind.	4 45	5 10					Hollód ind.	4 35	11 20				
							Ósi	6 07	1 44					Ozed	4 07	2 54					Okány	5 07	5 26					Mocsár-Gyanta	4 46	11 12				
							Uj-Palota	6 22	1 59					Déva-Ványa	4 37	3 26					Gyanta	5 23	5 43					Rippa	5 02	12 38				
							Gyires	6 40	2 16					Kéthalom	4 54	3 41					Sarkad-Keresztur	5 36	5 52					Tenke	5 24	12 10				
							Kőrösszeg	7 01	2 35					Kőrös-Ladány	5 13	4 02					Méhkerék	5 52	6 07					Fekete-Tót	5 44	12 10				
							Szakál	7 39	3 08					Szeghalom	5 40	4 31					Kötegyán	6	6 17					Fekete-Bátor	6 06	1 32				
							Nagy-Tóti	7 55	3 10					Vésztő	6 12	5 22					Kötegyán ind.	6 16	6 48					Arpád	6 16	1 11				
							Komádi	8 25	3 45					Kót	6 38	5 52					Erdő-Gyarak	6 25	1 21					Erdő-Gyarak	6 25	1 21				
							Iráz	8 42	4 02					Iráz	6 52	6 07					Csegöd	6 34	1 21					Csegöd	6 34	1 21				
							Kót	9 14	4 25					Komádi	7 10	6 38					Ilye	6 48	7 18					Ilye	6 57	1 21				

Réti Takarékpénztár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Nagy-Váradon.

Lebonyolít mindentéle bankügyletet u. m. váltókölcsonnt nyújt, jelzálogkölcsonnt ad ingatlanokra, betéteket elfogad: könyvre, folyószámlára, valamint folyószámla kölcsönöket nyújt.

Konvertál kölcsönöket előnyös kamatláb mellett, előleget nyújt érték-papírokra, kézi zálogokra stb.

Az intézet Szaniszló-u. 61. sz. alatt Uri és helyisége Szaniszló-u. sarkán Grósz Sándor házában van.

Pártoljuk a hazai ipart! Ne vigyük pénzünket idegenbe, hanem vásároljunk kizárólag magyar készítményű

BÚTOROKAT

gyári árban, kezeség mellett a

Magyar Műbútorgyár Részvénytársaságnál

NAGYVÁRADON, FŐ-UTCA ELEJÉN.

Ipari és kereskedelmi vezető: **PORJESZ HERMAN.**

Teljes lakás- szálloda- és kávéházberendezések műipari vállalata.

Kívánatra tervek és költségvetések. — Telefon 421 szám.

Vasöntőde Nagyváradon.

Van szerencsénk a t. közönség tudomására hozni, hogy

Tátray és Klier cég alatt

egy a mai kor vívmányaival felszerelt

VASÖNTÖDÉT nyitottunk.

melyben mindenféle vasöntések, gépalkatrészek gyorsan, jól és olcsón öntetnek. — Tisztelettel

Tátray Sándor és Klier Alajos Nagyvárad, Teleky-utca 35.

AMERIKAI ÁRUHÁZ

kézmű és női divatáruraktár Nagyvárad, Olaszi, Fő-u. Bazár épület.

Nagyvárad egyik legnagyobb áruháza.

Óriási mennyiségben érkeztek meg sima és mintázott **GREINADINOK** ruhákra. Remek **CSIPKE SZÖVETEK** ugyszinté szép Madaira himzett csipkeszövetek blousokra. Továbbá himzett batist és vászonruhák. Valansen, tüll és vászoncsipkék és betétek.

Az amerikai áruház árai utólérhetetlenek.

Moskovits Farkas és Társa

„Első nagyváradai cipő és csizmagyár”

A székesfővárosi m. kir. államrendőrség szerződéses szállítói

370 munkás és alkalmazott. Fiók gyártelep Budapesten. Tanonc internátus 24 belakó, 18 bejáró tanonc.

Készítünk kizárólag kézimunkával a legfinomabb

Férfi-, női
és gyermek-

cipőket, csizmákat

eredeti gyári szabott áron

s legtartósabb kivitelben

francia, angol és
amerikai szabás sze-
rint s ezeket:

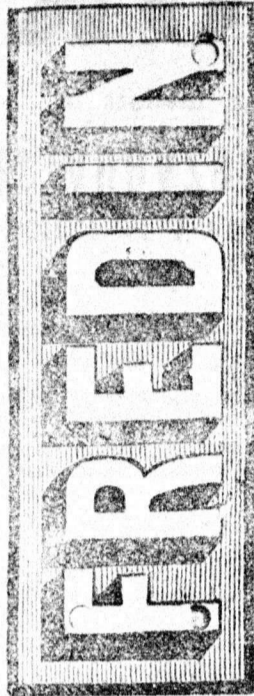
Nagyvárad, Kossuth-u. 5. számú saját házunkban (volt rendőrségi épület) **kicsinybeni eladási üzletünkben árusítjuk.**

Különleges lábbelik katonatisztek, gazdászok, vasuti és postatisztek, csendőrök és pénzügyőrök részére.

Kérjen
csak
Selle & Kary's

Legjobb

Hirdetések

jutányos áron

felvétetnek

a

"TISZÁNTUL,"

tisztítószer

180 l. mindenféle
sárga és fekete cipőnek
Különösen ajánlható
Boxcalfs-, Oscaria-,
Chev- és Laxnareck-
cipőknek.

BÉCS, X.II

kiadóhivatalában.

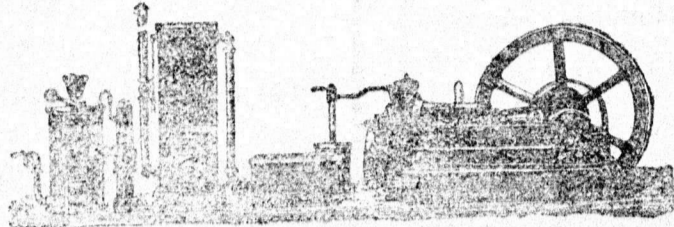
Oszers és Bauer motorgyára

Budapest, Podmaniczky-utca 18.

Ajánlja elsőrendűnek elismert, legújabb szerkezetű

szívógáz-generatoros motorait.

Üzemköltség
óránként és ló-
erőnként 1¹/₂,
2¹/₂ fill. Antra-
cit, faszén vagy
koksztüzelésre
egyaránt alkal-
mas.

Legmesszebb
menő
szavatosság!
Elsőrendű
referenciák.
Kedvező
fizetési
feltételek!

Benzin-motorok és lokomobílok szolid kivitelben.

Költségvetéssel és árjegyzékkel díjmentesen szolgálunk!

Klimatikus
gyógyfürdő.

GLEICHENBERG

(STÁJERORSZÁG).

Nyári üdülő.
IDÉNY:
május—október.

Gyógyjavallatok: Légzőszervek hur-
tos bajai (Asztma, Emphysem) az emésztési
szervek, szív-izmok megbetegedésénél, idegbajok-
nál stb.

Gyógyeszközök: Inhalációs terapia,
pneumatikus kamarák, hidegvízgyógyintézet, szén-
savas fürdők, Fungó-gyógymód stb. stb.

Gyógyforrások: Konstantin-, Emma-
forrás, Szent János-kut, Remete-forrás.

**Kimerítő képes prospektussal szolgál, lakás és kocsimegrendeléseket elfogad
a fürdőigazgatóság.**

A kiállítás

A HÍRES

„TUDOR“

UTANZÁTOR

MŰGYÉMÁNT és DRÁGAKÖVEK

NAGYVÁRADON,

MOST KAPHATÓK.

CZILLER IMRE, Fő-utca 5.

Kirakatában van.

Ugyancsak ezen cég üzleti helyiségében az áruk közelebbről megtekinthetők.

Az egész TUDOR-kirakat csillog, szikrázik és fénylik, mint a nap.

A TUDOR-gyémántot

a valódi gyémánttól csak a legügyesebb szak-
értő tudja megkülönböztetni. Figyelmeztet-
jük a t. közönséget, hogy a TUDOR-gyémánt
semmiképen nem hasonlít bármely hamis
köhöz, melyet eddig bárhol lehetett látni. Az
óriási különbség az első pillanatra feltűnik.

Gyűrűk, melltűk, fülbe-
valók, karperecek, fésűk
stb. TUDOR-gyémánttal
kirakva.

Foglalással együtt

korona darabja

Gyors terjesztés céljából elhatároztuk, hogy szabott áron adjuk el áruinkat.